

Naročnina za Jugoslavijo:
celoletno 180 Din, za 1/2 leta
90 Din, za 1/4 leta 45 Din,
mesečno 15 Din; za ino-
zemstvo: 210 Din. — Pla-
ča in toži se v Ljubljani.

TRGOVSKI LIST

Številka 89.

Uredništvo in upravlništvo
je v Ljubljani v Gregorči-
čevi ulici 23. — Rokopisov
ne vračamo. — Račun pri
pošti hranilnici v Ljubljani
št. 11.953. — Tel. št. 25-52.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Izhaja vsak torek, če-
trtek in sobota

Ljubljana, sobota 8. avgusta 1936

Cena posamezni
številki Din 1.50

Priznanje našemu človeku!

Le slabo plodna slovenska zemlja je že davno prisilila slovenskega človeka, da je moral trdo in veliko delati za svoj kruh. In naš človek je tako tudi delal in se tega dela tako navadil, da mu je postal že del njegove nature. V tem je tudi vzrok, da so bili naši delavci od nekdanj znani kot dobri in vestni delavci in da so se zato tudi povsod v tujini uspešno uveljavili, pa naj so delali v rudnikih Vestfalske, v velikih tvornicah Amerike ali v rudokopih Francije in Belgije ali pa si kot sezonski delavci in kot gozdni delavci služili kruh v Nemčiji, Madžarski in Romuniji. Naš človek je pri delu vedno postavil svojega moža in zato se je Slovenija kljub svoji agrarni pasivnosti vendarle dokopala do skromnega blagostanja.

In ker je delavnost slovenskega človeka že nekako prirojena, zato so ostali zvesti tej lepi navadi tudi oni Slovenci, ki so si dostikrat le s stradanjem in največjimi napori priborili malo boljši socialni položaj. Zato so bili tudi že pred vojno naši inteligenti na glas kot zanesljivi in dobri delavci in marsikateri od njih je dosegel tudi v Avstriji že najvišja mesta, ki so bila sicer takrat navadno pridržana le aristokratom. Predaleč bi zašli, če bi tu imenoma navajali vse Slovence, ki so le s svojim znanjem in s svojimi sposobnostmi prišli do najvišjih mest, pa to ni niti potrebno, kar so ti Slovenci med nami itak dovolj znani.

Prav tako pa so se tudi v gospodarskem življenju izkazali Slovenci kot sijajni delavci. Nikakor ni le slučaj, da je v Jugoslaviji edino v Sloveniji trgovina res v slovenskih rokah in da so Slovenci, ki so skoraj vsi brez izjeme začeli le kot navadni trgovski vajenci, mogli docela obvladati trgovino v naših krajih. Tudi ta uspeh slovenskih trgovcev je bil dosežen le s solidnostjo, s strokovnim znanjem in z neumorno delavnostjo.

Enako pa morejo tudi slovenski obrtniki ponosno pokazati na svojo pot. Tudi večina njih je začela čisto od spodaj, brez vseh zvez in brez vsakega kapitala in vendar so polagoma imeli dobre delavnice in marsikateri je mogel svojo delavnico izpremeniti tudi v industrijsko podjetje, ki more z uspehom tekmovali tudi z vsako tujo konkurenco.

Baš te dni nam številne podeželske razstave, kakor v Škofji Loki in preje v Novem mestu, St. Vidu itd., dokazujejo, kako dobro se je znal naš človek uveljaviti v gospodarskem življenju in kako je znal v obrtu, industriji in trgovini najti nadomestilo za agrarno pasivnost svoje dežele. Samo z napornim delom, reči moremo celo z večnim garanjem, si je mogel naš človek ustvariti to nadomestilo. Zato pa je tudi že čas, da se temu delu našega človeka da že enkrat dolžno in pravilno priznanje.

Ne mislimo pa pri tem na nobene lepe besede in na nobene posebne nagrade, temveč na priznanje, ki ga naš človek kravo potrebuje, da bo tudi v bodoče njegovo delo uspešno. To je, da se že enkrat upoštevajo njegove zahteve in da se njegovi predlogi začnemo tudi v resnici iz-

vajati. Pri silnem razočaranju, ki ga je naš človek že doživel, pač ni med nami aktivnega gospodarskega človeka, ki bi stavljal predloge le za kratek čas, temveč vsak predlog, ki pride iz vrst naših delovnih ljudi, pride le zaradi resnične in neodložljive nujnosti tega predloga. Devetkrat si premisli naš delovni človek, kadar postavlja svoje zahteve, kadar pa jih postavlja, so te zahteve tako utemeljene, da ni drugega kakor da se v celoti sprejmejo.

Pa še eno priznanje zahteva naš človek, da se že enkrat vpelje red tudi v našo centralno upravo. Polovica vsega dela naših ljudi gre v nič zaradi tega nereda, za polovico pa bi bili tudi na boljšem, če bi bil ta red že enkrat dosežen. Naš človek, ki je od nekdanj vaje reda, ne more v neredu delati, on nereda sploh ne more razumeti. Zato tudi ni za našega človeka nič bolj obupnega, kot to, da se nikdar ne more zaneesti na to, da ne bo lepega dne neka nemogoča in

zato tudi nepričakovana odredba ovrgla vse njegove račune in kalkulacije. Zato pravimo, da se naj da delu našega človeka vsaj to priznanje, da se bo res spoštovalo njegovo delo in da se ne bo oviralo z nepremišljenimi in nepričakovanimi predpisi. Vsej državi in vsemu narodu je v korist to delo, zato se naj tudi poskrbi, da se bo moglo to delo nemoteno in v redu izvajati. Naš vedno delavni človek ima pač pravico, da to tudi zahteva!

davčnim odborom obravnavali predlogi davčne uprave še za naslednje pridobitne stroke:

dne 20. avgusta ob pol 9. uri: lekarne; istega dne ob 10. uri: stavbeniki, prevozniki, spediterji, kavarne, delikatese in vinotoki ter gostilne, hoteli itd. črka A—L (stare Ljubljane).

dne 21. avgusta ob pol 9. uri: gostilne, hoteli itd. črka M—Ž in vse priključene občine.

dne 22. avgusta ob pol 9. uri: Tovarniška in industrijska podjetja.

K razporedu razprav pred davčnim odborom

Vse ljubljanske trgovce opozarjamo, da se obračajo v svojih zadevah na one člane davčnega odbora, ki bodo zastopali davčne zavezanca na one dni, ko se obravnavajo njih zadeve. Člani davčnega odbora so si razdelili posle takole:

Trgovinski odsek:

10. avgusta: Verbič — Fabiani,
11. avgusta: Verbič — Fabiani,
12. avgusta: Verbič — Fabiani,
13. avgusta: Verbič — Fabiani,
14. avgusta: Verbič — Fabiani,
17. avgusta: Vidmar — Bahovec,
18. avgusta: Vidmar — Bahovec,
19. avgusta: Verbič — Bahovec,
20. avgusta: Verbič — Bahovec,

Industrija:

22. avgusta: Vidmar — Miklauc Zane.

Angleški uvozniki protestirajo proti našemu omejevanju angleškega uvoza

Iz neklirinskih držav se sme uvoziti zaradi naših uvoznih omejitev samo polovica lanske količine. Ker je bila ta količina do 25. junija, ko je stopila uvozna omejitev v veljavo, iz Anglije že uvožena, je skoraj ves nadaljnji uvoz iz Anglije nemogoč. Zato so velike angleške firme proti tem uvoznim omejitvam ostro protestirale ter se pri tem sklicujejo na trgovinsko pogodbo, ki je bila sklenjena med Anglijo 12. maja 1927 in ki jo je sedaj, kakor trde angleški uvozniki, Jugoslavija kršila. Pri tem se sklicujejo zlasti na naslednje določilo pogodbe v čl. 2: »Ne bo se uvedla ali vsilila nobena prepoved ali omejitev uvoza na katerokoli blago, ki je proizvedeno ali izdelano na ozemlju ene od pogodbenih strank, če gre to blago iz ozemlja ene v ozemlje druge stranke in najs bi prišlo iz kateregakoli kraja in da se te omejitve ne bi enako razlegle tudi na uvoz podobnega blaga, ki je proizvedeno ali izdelano v kateri koli državi sveta.«

Naši odločujoči krogi pa pravijo, da angleški uvozniki ta člen pogodbe napačno tolmačijo.

Samopomoč subotičkih trgovcev

Kakor v drugih mestih Jugoslavije, tako se je tudi v Subotici silno razvilo krošnjarstvo, ki ustvarja trgovstvu neznosno konkurenco. Ker se opravičujejo oblasti, da zaradi pomanjkanja osebja ne morejo dovolj energično nastopiti proti krošnjarstvu, je Združenje trgovcev v Subotici v sporazumu s sreskim načelnikom ustanovilo posebno trgovsko policijo, ki bo preganjala vsako nelegalno trgovino. Organi te policije bodo uradno zapriščeni, svoje prijave pa bodo oddajali direktno sreskemu načelniku.

Zaščita dolžnikov pri nas in na Češkoslovaškem

Poročali smo že, da so se na Češkoslovaškem odločno lotili vprišanja davčne reforme in da so bili v tem pogledu že doseženi prvi pozitivni uspehi. Sedaj pa bo na Češkoslovaškem izdan tudi nov pravilnik o izvajanju eksekucij ter bo moglo sodišče odrediti tudi drugačen eksekucije, kakor jo predlaga upnik, če dobi sodišče prepričanje, da je mogoče brez škode za dolžnika tudi na drug način zadostiti pravicam upnika. V razlagi tega novega določila se pravi:

»Poleg primerov, ko upnik po nepotrebnem izbere večje število eksekucij, se dogaja tudi to, da se upnik odloči za takšen eksekutivni postopek, ki more povzročiti tudi nepotrebne gospodarske izgube, pa čeprav bi se mogel zadovoljiti upnik tudi z drugimi manj škodljivimi eksekutivnimi sredstvi. Če je takšna nepotrebna gospodarska izguba verjetna, je sodišče dolžno, da pred stavljenjem svojega predloga zasliši upnika in preišče, kako bi se mogla zadeva urediti tako, da bodo varovane tudi koristi dolžnika, ne da bi upnik imel pri tem škodo.«

To načelo bi bilo treba usvojiti tudi pri nas, zlasti še, ker je že notorično, da so danes dražbe v prvi vrsti v korist onim hijenam, ki iz nesreče bližnjega kopljejo kapital za sebe. Kako pravilna je češkoslovaška reforma, naj pokaže nekaj vzgledov iz našega praktičnega gospodarskega življenja.

Lesno podjetje na Gorenjskem je imelo velike terjatve do države, bilo pa je dolžno neprimerno manjšo vsoto na davkih državi. Ker ni dobilo denarja od države, tudi ni moglo plačati davkov. Toda ta vsakemu objektivnemu človeku docela jasan argument ni veljal in podjetje je šlo zaradi neplačanih davkov na dražbo. Dolžnik je bil s tem uničen — ker je prodajanje na dražbi že danes identično s prodajanjem v brezenje —, pa čeprav je bil dejansko aktiven, čeprav je njemu tisti, ki ga je pogljal na dražbo, več dolgoval, ko on njemu. V takšnih primerih bi moralo imeti sodišče pravico in dolžnost, da zaščiti dolžnika in da dovoli dolžniku odlog plačila, dokler ne dobi sam plačane svoje terjatve. Če celo pa bi moralo veljati, kadar gre za upnika, ki je sam dolžnik dolžnika.

Pripetilo se je nadalje to, da je bil pogljal na dražbo velik posestnik, ker pač ni mogel poravnati svojih obveznosti. Toda če bi mogel ta posestnik podrobno razprodati svojo zemljo, parcelo za parcelo, njivo za njivo, bi dobil toliko, kolikor je znašal ves njegov dolg in še bi mu nekaj ostalo, da

ne bi bila njegova gospodarska eksistenca čisto uničena. Toda upnik mu ni hotel dovoliti podrobne razprodaje, temveč je hotel imeti ves dolg plačan naenkrat. Zato ga je brezobzirno pogljal na dražbo. Posledica tega je, da bo prodano premoženje posestnika v brezenje, da ne bo z vsem izkupičkom plačan niti njegov dolg, dolžnik pa bo gospodarsko čisto uničen. Niti upnik ne bo prišel na svoj račun, razen seveda, če bo sam kupil posestvo in sam napravil to, kar je dolžniku preprečil. Ali pa ni v tem primeru upnik prav grdo špekuliral na nesrečo dolžnika? Ali ne bi bilo v tem primeru umestno, če bi sodnik dovolil dolžniku podrobno razprodajo posestva, seveda z vso potrebno varnostjo za upnika?

Prav pogosto pa so se dogajali tudi ti primeri. Kmetovalcu, ki je bil dolžan, so se zarabili in pro-

dali voli, ko jih je še sam potreboval na polju. Pripetilo se je celo to, da so se prodali kmetovalcu voli po 1 Din za kg žive teže, ko je bila tržna cena najmanj 3 Din. Ali se to ne pravi brezvestno uničevati kmetovalca? Ali ne bi bilo samo pravilno, če bi imel sodnik pravico, da bi dražbo volov odložil na jesen, ko kmet itak proda živino? In ali ne bi bilo samo pravilno, če ne bi bila dovoljena prodaja živine po ceni, ki je tako zelo izpod najnižje tržne cene?!

Nihče ne zahteva, da bi moral biti upnik oškodovan, toda nikakor ne gre, da se dela dolžniku gospodarska škoda, da se s stroгим postopanjem in z brezobzirno eksekucijo zahteva od njega, da plača dejansko dvakrat, trikrat več, kakor pa je dolžan! Zlasti v sedanjih težkih gospodarskih časih bi bilo tudi na strani upnika potrebno nekaj uvidevnosti.

Opozorilo ljubljanskim okoliškim trgovcem

Če je kdo od trgovcev mnenja, da mu je davčna osnova previsoka, potem more osebno pred davčnim odborom na dan, ko se obravnava njegova zadeva, proti tej odmeri ugovarjati. Priporočamo pa tudi vsem tem trgovcem, da informirajo pravočasno o svoji zadevi enega od gg. članov davčnega odbora, ki so: Jernej Logar, trgovec v St. Vidu, Ivan Rant, trgovec v D. M. v Polju in Josko Jelačin, trgovec na Rudniku pri Ljubljani.

Vsem trgovcem pa toplo priporočamo, da zberejo kolikor mogoče natančne podatke o poslovanju konzumov z nečlani in o delovanju krošnjarjev. Navedejo naj tudi, koliko blaga so ti prodali in za koliko je padel zaradi tega zaslužek trgovcev. Navedite tudi, koliko so občine prodale moke in koruze, ki je namenjena za pasivne kraje.

Vse te podatke izročite v pisarni Združenja trgovcev za Ljubljano-okolico ali pa članom davčnega odbora, ker bodo ti na podlagi teh konkretnih podatkov mogli mnogo lažje braniti interese trgovcev.

Kdor bi si bil v kateri zadevi še na nejasnem, naj se obrne na Združenje trgovcev za Ljubljano-okolico, kjer dobi vse potrebne informacije.

Razprave pri davčnem odboru za ljubljansko okolico

Davčna uprava za Ljubljano-okolico naznanja, da bodo razprave pri davčnem odboru po tem načrtu.

Trgovski odsek:

11. avg. 1936: Brezovica, Dobrova, Dobrunje, Dol (skupno 116 primerov).
12. avg. 1936: Grosuplje, Ig, Ježica, Log (97 primerov).
13. avg. 1936: Medvode, Polje, Rudnik, Šmarje (99 primerov).
14. avg. 1936: St. Jurij, St. Vid, Tacen, Tomišelj, Zelimlje (105 primerov).

Gostinski odsek:

17. avg. 1936: Brezovica, Dobrova, Dobrunje, Dol, Grosuplje, Ig, Ježica, Log, Medvode (143 primerov).

18. avg. 1936: Polje, Rudnik, Šmarje, St. Jurij, St. Vid, Tacen, Tomišelj, Zelimlje (123 primerov).

Obrtni odsek:

19. avg. 1936: Brezovica, Dobrova, Dobrunje, Dol, Grosuplje (115 primerov).

20. avg. 1936: Ig, Ježica, Log, Medvode, Polje, Rudnik, Šmarje (104 primeri).

21. avg. 1936: St. Jurij, St. Vid, Tacen, Tomišelj, Zelimlje (89 primerov).

Zdravniški odsek:

22. avg. 1936: Vse občine (28 primerov).

Industrijski odsek:

22. avg. 1936: Vse občine (8 primerov).
(Vseh primerov v srezu je 1027.)

Nadaljnje razprave pred davčnim odborom v Ljubljani

Davčna uprava za mesto Ljubljano razglasa, da se bodo pred

Opravljanje več trgovinskih strok

Poročali smo že, da je banska uprava razveljavila odločbo ljubljanskega mestnega poglavarstva, ki je vzelo na znanje prijavo tvrde Bafe, ki je hotelo z eno samo vlogo prijaviti kar celo vrsto trgovinskih strok, kar pa je v nasprotju z veljavnim obrtnim zakonom. Sedaj je tudi trgovinsko ministrstvo izdalo posebno tolmačenje § 140., odst. 2. Tolmačenje, ki ga je izdalo trgovinsko ministrstvo pod II. št. 23.613 z dne 23. junija se glasi:

Eno načel, na katerem stoni obrtni zakon je, da se more lastnik ene trgovine baviti na podlagi enega pooblastila samo z eno trgovinsko stroko. Temu načelu tudi ne nasprotuje § 95. odstavek 1. tega zakona, ki pravi, da se more z eno prijavo prijaviti tudi več strok, ki se po krajšnjih navadah opravljajo skupno, § 140., odst. 1., pooblašča trgovinskega ministra, da določi seznam trgovinskih strok, ne pooblašča ga pa tudi, da določi obseg vsake stroke. Obseg strok, oziroma s katerimi predmeti morejo trgovati trgovci posameznih strok, se določa po krajšnjih navadah posameznih krajev. Če je torej kje običaj, da se opravlja več strok obenem, potem to ni več strok, temveč ena stroka.

Pooblastila, oziroma dovoljenja se morejo izdajati samo za več predmetov ene stroke. Če hoče lastnik takšnega pooblastila oz. dovoljenja, prodajati tudi druge predmete iste stroke, mora v smislu § 140., odst. 2., obrtnega zakona prijaviti razširjenje svojega pooblastila oz. dovoljenja tudi na te predmete svoje stroke, če pa želi, da se bavi s posli tudi katere druge stroke, trgovinske, potem mora brezpogojno zaprositi, da se mu izda novo pooblastilo oz. dovoljenje za to drugo stroko.

Oseba, ki želi, da se poleg obrta, za katero že ima predpisano pooblastilo oz. dovoljenje, bavi tudi s posli neke druge stroke, mora vse storiti, kar je potrebno, da dobi novo pooblastilo oz. dovoljenje, dočim za razširjenje že obstoječega pooblastila oz. dovoljenja za prodajo tudi drugih predmetov iste stroke, mu tega ni treba, temveč zadostuje odlok o razširjenju pooblastila oz. dovoljenja na te druge predmete iste stroke, ki ga izda pristojna oblast ob priliki prijave obrta v smislu § 140., odst. 2., obrtnega zakona.

To navodilo je dostaviti vsem kr. banskim upravam v nadaljnje postopanje.

Pred novim zakonom o občni carinski tarifi

Potruje se vest, da je zakonski načrt o novi občni carinski tarifi gotov in da bo v kratkem sklicana konferenca zainteresiranih gospodarskih korporacij, da se izjavijo o tem načrtu.

V zvezi z novim zakonom o občni carinski tarifi pa se pripravljata tudi splošna reorganizacija carinske službe v Jugoslaviji. Za to potrebni material se že zbira. Reorganizacija se bo izvedla na podlagi poljske carinske zakonodaje, ki se smatra za najbolj moderno. Upamo, da se bo potem tudi v praksi poznalo, da se v resnici uporablja najmodernejši zakon.

Pred kosilom spijte vedno kozarec Rogaške slatine!

To vam zboljša tek in pospešuje prebavo.

Priporočite enako tudi Vašim odjemalcem!

Neresno klepetanje

O pomenu trgovine ter nabavljalnega združništva

»Vestnik« I. delavskega konzumnega društva v Ljubljani je v svoji zadnji številki objavil uvodnik »Pomožno delo«, ki ga pri vsej pripravljenosti ne moremo označiti drugače kot neresno klepetanje. V tem članku neki neznani gospodarski vseznalec razlaga pomen trgovine in nabavljalnega združništva za narodno gospodarstvo. Svojo razlago je čisto prikrojil po znani zgodbi o pridnem Janezku in hudobnem Miheu. Kadar govori o nabavljalnem združništvu, je seveda vse zlato, kadar pa pride na trgovino, pa je vse slabo, absolutno in popolnoma za nič. Vsa njegova razlaga o pomenu trgovine in nabavljalnega združništva je s tem zdrknila na tako nizko stopnjo, da bi prav za prav bilo dovolj, če bi se le malo nasmehnil in vse to pisanje mirno prezrl.

Ker pa se podobni argumenti o edino rešilni vlogi nabavljalnega združništva kar neprestano ponavljajo, moramo tudi omenjenemu članku posvetiti malo svoje pozornosti.

Članek temelji na zgodovinskem odkritju zagovornikov privilegijev nabavljalnega združništva, da trgovina ni več potrebna, ker le posreduje med producentom in konsumentom, ne ustvarja pa novih dobrin. Recimo, da je to strodošločno vse res, nastaja le vprašanje, kako pridejo zagovorniki nabavljalnega združništva do tega, da se baš oni s to mislijo bahajo. Ali delajo morda nabavljalne zadruge kaj drugega, ko da samo posredujejo med producenti in konsumentom? Kdaj pa one ustvarjajo kakšne nove trgovine?

Če se že hočejo nabavljalne zadruge primerjati s trgovci in svoje delo z njihovim, potem more biti primera le v tem, kako posredujejo blago trgovci in kako nabavljalne zadruge. O trgovcih pravi sam pisec citiranega članka, da posreduje trgovina tako, da »vsakdo lahko na željo dobi blago v najkrajšem času ter vrsto in količino blaga, ki ga potrebuje«. Ali pa je mogoče to reči o posredovalnem delu nabavljalnih zadrug? Kvečemu za blago, ki je že čisto tipizirano in monopolizirano in ki ga zna prodajati vsaki! Vse to posredovalno delo nabavljalnih zadrug dejansko ni nič drugega, ko da izkoriščajo ceste in pota, ki so jih pred njimi utrlji trgovci in sedaj, ko hodijo po teh cestah, kriče, da znajo tudi oni hoditi po teh potih.

A še to ni čisto res, kajti hoditi znajo celo po teh cestah le ob berglah privilegijev. Več ko polovica nabavljalnih zadrug takoj ne bo znala več hoditi po teh cestah, kakor hitro izgubi svoje privilegije! Kaj pa šele, da bi hodile po novih potih, da bi utirale pot in da bi opravljale ono dejansko trgovino, ki je dvignila cele narode in ki vsakemu narodu prinaša blagostanje!

Tudi posredovanje, gospodje zagovorniki privilegijev, je delo in sicer nujno in koristno delo. Pri sebi vrednosti tega dela ne zanikate in vsi brez izjeme, ki ga opravljate, si ga puščate tudi plačevati, pri drugih pa tega dela nečete priznati, pa čeprav sami veste, da je kvalitativno mnogo višje od vašega! Sicer pa še eno vprašanje: Ali je sploh kje nabavljalna zadruga, ki ne bi kupovala blaga, ki ga potrebuje, tudi pri trgovcu? Ali pa je kje trgovec, ki bi kupoval pri nabavljalni zadrugi? Ali ni že s tem dovolj ocenjena vrednost posredovalnega dela enih in drugih?

Pa še nekaj! Zagovorniki združnih privilegijev se silno radi trkaajo na prsa: mi potrošniki! Kaj pa je v tem tako slavnega, sicer ni mogoče od njih izvedeti, ker pač

doslej še nismo našli človeka, ki ne bi bil tudi potrošnik. Tudi največji proizvajalec je potrošnik in potrošnik je kmet in delavec, obrtnik in uradnik, trgovec in industrialec ter tudi vsak brezposelnec. Potrošnik ni noben privilegij članstva pri nabavljalnih zadrugah in vsako udarjanje po prsih, češ mi potrošniki, je smešno!

A ne samo smešno, temveč tudi gospodarsko nezdruvo, kar smo tudi v naši državi že občutili. Tako so bili pri nas časi, ko se je hotela voditi gospodarska državna politika le s stališča potrošnikov. Zato se je takrat uvažala ameriška mast in pšenica, zato so se uvažali drugi deželni pridelki, naš kmetovalec pa niti na domačem trgu ni mogel prodati svojih pridelkov. Ta konzumentska politika pa je šla celo tako daleč, da je prepovedala izvoz živine, da bi s tem prisilila našega živinorejca, da prodaja svojo živino doma pod ceno svetovne paritete. Velikansko škodo je napravila ta politika, zato je morala tudi pastj in danes je že davno prodrlo spoznanje, da se mora voditi državna gospodarska politika s stališča proizvodnje. Izvažati je treba v tujino pridelke, da pride denar v deželo, ker ta denar dviga blagostanje in s tem pride tudi potrošnik na svoj račun, ker ima možnost večjega zaslужka.

Slabe strani naše uvozne prepovedi

Težave naše tekstilne industrije pri nabavi bombaža

Takoj, ko je bila objavljena prva vest, da se pri nas pripravlja iz deviznih razlogov prepoved uvoza iz neklirinskih držav, so naši gospodarski krogi zahtevali, da se zaslusijo gospodarske organizacije, preden bo ta prepoved izdana. Ta želja gospodarskih krogov pa se ni upoštevala, čeprav je bila vsakakor nad vse utemeljena. Posledica tega je, da prihajajo sedaj na dan slabe strani te uvozne prepovedi.

Te slabe strani občuti zlasti naša tekstilna industrija. Surovine, ki jih potrebuje tekstilna industrija, je ta večinoma dobavljala iz držav, s katerimi nimamo nobenega klirinskega dogovora. Tako je naša industrija uvažala bombaž zlasti iz Egipta in Anglije. Posebno egiptski mako-bombaž je bil za fine tkanine skoraj nenadomestljiv. Ker sedaj naša tekstilna industrija iz Anglije in Egipta bombaža ne more več uvažati, ga je začela uvažati iz Nemčije, ki ji je tako pripadla dobičkanosna vloga posredovalca. Praktičen efekt uvozne prepovedi je torej ta, da naša tekstilna industrija ne more direktno dobavljati bombaža, ki ga nujno potrebuje, iz Anglije in Egipta, temveč le indirektno preko Nemčije, kateri mora seveda za to posredovanje plačevati lepo provizijo. Na ta način se je pri nas vizjo potrebe podražila proizvodnja bombažnih tkanin, kar je v škodo pač vsemu prebivalstvu.

Zastopniki naše tekstilne industrije so seveda skušali to slabo stran uvozne prepovedi odpraviti in so se zato obrnili na kmetijsko ministrstvo, da jim ono izda potrdilo, da se mako-bombaž v Jugoslaviji ne more gojiti in pridobivati in da zato tudi ni treba njegovega uvoza na katerikoli način omejevat.

V kmetijskem ministrstvu pa so jim odgovorili, da dvomijo, da se mako-bombaž ne bi mogel gojiti v okolici Strumice ali Valandova. Tako bodo naši tekstilni industrialci morali še naprej plačevati Nemčiji provizijo za posredovanje egiptskega in angleškega bombaža.

Pri vsem tem gospodarskem procesu pa ni za nabavljalne zadruge nobene vloge, ker se je vse to ne tiče, pač pa pripada tu trgovini važna vloga posrednika, da izravna prevelika nasprotja med interesi proizvajalca in potrošnika. Trgovec s tem svojim posredovanjem skrbi, da ne plačuje potrošnik blaga predrago, kar vedno živa trgovina in z njo zvezana konkurenca ne dopušča, da bi se ene cene dvignile previsoko, na drugi strani pa skrbi trgovec tudi za to, da ne prodaja kmetovalec prepoceni in zato spravi njegove pridelke na one trge, kjer dobi boljše ceno.

Sto in stoletja, tisoč in tisočletja opravlja trgovina že la važni posel in v tem je tudi oni veliki njen pomen, da še noben narod ni mogel biti brez nje in da je tudi vse drugačni napadi, kakor pa so napadi zagovornikov združnih privilegijev, niso mogli streti. In zato bi tudi »Vestnik« storil mnogo bolj pametno in koristno delo, če bi opustil nezrelo filozofiranje o pomenu trgovine ter raje delal na to, da bi moglo živeti tudi nabavljalo združništvo brez privilegijev. Šele potem pa bi se mogel tudi pomeriti s trgovci!

Tako pa smo zopet bogatejši za primer naše malo premišljene gospodarske politike. Mesto da bi najprej dobro preudarili in se posvetovali s poznavalci našega gospodarskega življenja, kako je mogoče brez škode za našo gospodarsko delavnost omejiti uvoz tujega blaga, izdamo kar na hitro roko uvožno prepoved. A še potem, ko se pokažejo njene pomanjkljivosti v tako očitni obliki, da jih ni mogoče niti več zakrivati, je treba še polno dela in naporov, da se njene napake odpravijo.

Posebnost svoje vrste pa je, da v kmetijskem ministrstvu dvomijo, če se more pridobivati mako-bombaž v južni Srbiji ali ne. Mislimo, da je tu vsak dvom in vsako ugibanje odveč, temveč je treba čisto natančno vedeti, ali se more tak bombaž pridobivati ali ne.

Nova navodila za sovjetska trgovinska zastopstva

Ob priliki zasedanja posvetovalnega odbora pri trgovinskem komisariatu je govoril komisar za zunanjo trgovino Rosengolz o novih nalogah sovjetskih trgovinskih zastopstev v tujini. Njih komercialne naloge so v padanju, v dvigu pa njih naloge o informiranju ruskih izvoznih in uvoznih združenj. Ker se svetovno gospodarstvo vedno bolj oddaljuje svobodni trgovini, je treba trgovinskim zastopstvom priznati velike pravice glede novih pogodb, ki jih bo sklenila sovjetska Rusija z raznimi državami. Glede uvoza mora biti sovjetska Rusija za trdo politiko in gledati je na to, da zbere velike valutne rezerve. Zato mora trgovinski komisariat urediti trgovinske odnose z vsemi kapitalističnimi državami. Te pogodbe pa morajo pripraviti sovjetska trgovinska zastopstva v tujini, katerih naloge je tudi, da sproti in zadostno informirajo vlado o vseh izpremembah, ki se opazajo v svetovni trgovini.

Politične vesti

Državni udar grške vlade je sprejelo grško prebivalstvo mirno, razen delavstva. Liberalni poslanci so proti razpustu parlamenta protestirali, ki da ni bil potreben. Da je položaj v Grčiji primeroma ugoden, se vidi tudi iz tega, da je grški kralj odpotoval na Krf.

Grška vlada je aretirala vse grške komunistične poslance ter tudi nekaj liberalnih poslancev, ki so simpatizirali s komunisti in z njimi pripravljali komunistični preobrat. Vlada je nadalje prepovedala vse komunistične časopise. Uvedena je stroga cenzura tako za časopise kot tudi na pošti.

Ministrski predsednik Kjuševanov je izjavil, da bolgarska vlada pri prihodnjih parlamentarnih volitvah ne bo nastopila s svojo posebno listo, temveč bodo kandidirali posamezni ministri na svojo roko.

Romunija namerava zahtevati odpravo donavske komisije, ker je s sedanjim položajem na spodnji Donavi zelo nezadovoljna. K tej zahtevi pripominjajo nekateri listi, da bo vprašanje prometa po Donavi mnogo težje rešiti ko dardanelsko vprašanje, ker je podonavsko bolj komplicirano.

Italijanska vlada na francoski predlog še ni odgovorila pisмено, temveč je ustno zahtevala še neka pojasnila. Tako vprašuje, če javno izražanje simpatij z eno ali drugo stranjo v Španiji ne pomeni tudi že nekakšno intervencijo, kar je očitno naperjeno proti francoski levčarski agitaciji za špansko vlado.

Sovjetska vlada je na francoski predlog odgovorila, da je v načelu za francoski predlog o nevtiralnosti do španskih dogodkov. Pri morebitnem sporazumu bo sovjetska vlada sodelovala. Zeli pa, da bi pri tem sporazumu sodelovala tudi Portugalska.

General Franco je prepeljal iz Afrike že 10.000 vojakov v Španijo ter bo z njimi vsak hip pričel ofenzivo proti Malagi.

Uporniki poročajo o svojih uspehih pred Madridom, da so njih čete že prikorakale v madridsko predmestje. Po vladnih poročilih pa so uporniki na več krajih doživeli neuspehe. Listi trde, da bo kmalu prišlo do odločitve.

Nemška torpedovka »Leoparde« je prišla v maroško pristanišče Melila, da varuje nemške interese, čeprav se je Nemčija z versajskimi pogodbami odpovedala vsem svojim pravicam v Maroku. L. 1911. bi nemška križarka »Pantera«, ki jo je nemški cesar zaradi vkorakanja Francozov v Fez demonstrativno poslal v Agadir, kmalu povzročila svetovno vojno. Ker ima »Leoparde« tudi sedaj podobne demonstrativne namene, je vzbudil njegov prihod v Melilo mnogo komentarjev med diplomati.

Nemški tovorni parnik »Sevilla« so obstrlevali z neke madridski vladi zveste križarke, ker ni hotel nemški parnik takoj na poziv križarke zapustiti španska vodovja. Parnika pa ni zadel noben strel.

Francoske oblasti so ugotovile, da so bila letala, ki jih je dobavila italijanska vlada upornikom, del italijanskega vojnega zračnega brodograja in tudi posadka teh letal je deloma pripadala italijanski vojski. Sedaj je v Tetuanu šest italijanskih, troje nemških in šest drugih velikih letal, ki čuvajo transporte maroških čet v Španijo.

Poldrug milijon funtov je baje dala sovjetska vlada španski vladi. Vest pa ni posebno verjetna, ker je morala madridska vlada že šestič poslati v Francijo zlato, da more nakupovati orožje. Zadnja pošiljka zlata je tehtala 1160 kg.

Ministrski predsednik Gembeš se je povrnil z bolezenskega dopusta in je prevzel vladne posle.

Italijanski zunanji minister Ciano odpotuje te dni na berlinsko olimpijado ter bo svoje bivanje v Berlinu uporabil za številne konference z nemškimi državniki.

Na indijsko-afganski meji je prišlo do velikega pokolja Angležev. Baje je bilo ubitih 700 Angležev. Vsi Angleži iz bližnjih krajev so bili mobilizirani, da se zatre upor domačinov.

Skozi Sueški prekop se je vrnila italijanska ladja »Sannio«, ki je imela na krovu 470 italijanskih ranjenih vojakov, ki so bili ranjeni v zadnjih bojih. Povratek italijanskih čet iz Etiopije je bil ustavljen, ker so te čete zaradi vedno bolj pogostih etiopskih napadov na italijansko vojsko v Etiopiji neobhodno potrebne. Italijani pa še naprej zanikajo, da bi bili v Etiopiji kakšni boji ter pravijo, da napadajo italijanske čete samo neki »banditi«, s katerimi pa bodo italijanske čete takoj obračunale, kakor hitro bo konec deževne dobe.

Denarstvo

Ljubljana dobi posojilo Drž. hip. banke

Drž. hip. banka je dovolila ljubljanski občini dolgoročno posojilo v višini 30 milijonov din, ki ga bo uporabila mesna občina za odplačilo dela svojega dolga pri Mestni hranilnici. Posojilo bo, kakor se poroča, 8% in se bo moralo vrniti v 15 letih. Pogoji niso sicer posebno ugodni, saj je pred kratkim dobila beograjska občina pri SUZORu 25 milijonov din posojila po 6%, vendar je pa treba posojilo pozdraviti, ker je z njim dana prva možnost likvidnosti Mestne hranilnice.

Da se bolj pospeši normalno poslovanje Mestne hranilnice, bo razpisala ljubljanska občina tudi posebno obligacijsko posojilo, ki ga bodo mogli vlagatelji Mestne hranilnice deloma podpisati tudi z vlogami hranilnice. To posojilo se bo obrestovalo višje, kakor pa se bodo obrestovale stare vloge pri Mestni hranilnici, da bo že zaradi tega uspeh obligacijskega posojila zagotovljen.

Ljubljana je zaprosila za posojilo pri Drž. hip. banki že 1. 1934, šele sedaj pa ga je dobila. Dve leti se je zato sanacija Mestne hranilnice zakasnila, kar je težko zadelo vse naše gospodarstvo.

Upravičeno je upanje, da se bo z novim posojilom omogočilo Mestni hranilnici, da bo polagoma začela normalno posloovati. To upanje je tem bolj upravičeno, ker so tu že prvi znaki, da se vrača zaupanje v Mestno hranilnico. S prenosu nedvignjenih oblikovanih posojil in z novimi vlogami znajša vse nove vloge pri Mestni hranilnici, ki jih je mogoče vsak hip dvigniti, že okoli 85 milijonov din.

Tako se je vsaj v skromnih počelih vendarle začela sanacija slovenskega denarništva!

Znižanje obrestne mere

za stare vloge je dovolilo kmetijsko ministrstvo naslednjim zadrugam, ki so pod zaščito:

Hranilnici in posojilnici v Metliki od dva in pol odstotka na 2 odstotka in

Hranilnici in posojilnici v Ribnici na Dolenjskem od 2 in pol odstotka na 2 odstotka.

Tržiški posojilnici v Trzinu pa je dovolilo obrestovanje vseh starih vlog po 3 odstotke.

Padec španske pezete na vseh borzah

Takoj po izbruhu revolucije je proglasila španska vlada moratorij za dva dni, ki pa je bil pozneje znova podaljšan in sedaj zopet do 10. avgusta. Za časa trajanja moratorija španska pezeta ne kotira po uradnem tečaju, pač pa se še naprej prodaja v svobodnem prometu.

Po vestih iz Gibraltara je pezeta v španskem notranjem prometu izgubila že polovico svoje vrednosti. Preje je bilo treba za en angleški funt plačati 36 pezeta, dočim zahtevajo menjalci sedaj 60 pezeta.

V Parizu je kotirala pezeta pred izbruhom španske revolucije 1:80, danes pa se dobi za pezeto le 1:30 do 1:37 franka. V istem razmerju je padla pezeta tudi v Londonu.

V New Yorku, kjer je na trgu več desetih milijonov pezeta, je nastala zaradi padca pezete med bančniki velika skrb. Tudi na ameriških borzah je padec pezete zelo velik.

Ker pošilja madridska vlada za nakup orožja neprestano zlato iz države, se pričakuje, da bo španska pezeta še nadalje padala.

Vse češkoslovaške v tujini zamrzle terjatve so znašale 31. marca nad 3 in pol milijarde Kč.

Gospodarski kontrolor Zveze narodov v Avstriji Rost van Tonin-gen je v posebnem pismu na gen. tajnika Zveze narodov zaprosil, da

Pelikan terpentino milo za namakanje perila pa Radosť peric

ga razreši njegove dolžnosti, ker se je finančno stanje Avstrije tako zboljšalo, da je relativno boljše kakor marsikatera druge države. Zato je postal finančni kontrolor Zveze narodov v Avstriji odveč.

Francoski finančni minister Auriant je izjavil, da se je od 15. junija vrnilo v Francijo zlata za eno milijardo frankov.

»Službeni list« c.

kr. banske uprave dravske banovine z dne 8. avgusta objavlja: Uredbo o prodaji proizvodov iz državnih rudniških podjetij — Od-

lobo o imenovanju zastopnikov banovinskega sveta v banovinskem odboru za strokovno nadaljevalne šole — Objave banske uprave o pobiranju občinskih davščin — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

Stanje naših aktivnih klijingov

Naš saldo proti Nemčiji se je v preteklem tednu povečal za 0,3 na 21,07 milijona mark.

Trgovci izpolni

dolžnost, če naroči prvič in po-maga plasirati

Povečal se je naš saldo proti Bolgarski za 80.000 na 211.000 din. Zmanjšal pa se je naš saldo proti Italiji, in sicer za 439.000 na 39.600.000 lir.

Tudi naš saldo proti Turčiji se je zmanjšal, in sicer za 31.000 na 1.120.000 fr. frankov.

Italijanska družba za uvoz živine

Pod predsedstvom italijanskega kmetijskega ministra je bila dne 18. julija ustanovljena v Rimu Družba za uvoz živine v Italijo (S. A. per l'importazione del bestiame), ki bo imela odločilen

Uvajali pa bodo z izdatno reklamo

Dolničar & Richter

L J U B L J A N A

vpliv za uvoz živine iz Jugoslavije. Naloga nove družbe je, da regulira uvoz žive in zaklane živine, da ostanejo cene stabilne in da se tudi na domačem trgu ne povišajo preveč. Za predsednika družbe je imenovan Conte Eugenio Faina.

Kaj bo z blejsko dražbo

Blejski grad in jezero morata ostati v slovenskih rokah

Pod tem naslovom je objavil »Slovenec« krajši članek, v katerem se strinja z našim mnenjem, da bi morala Blejski grad in jezero kupiti javna roka, to je banovina. Upamo, da bo to mnenje tudi prodrlo in veseli nas, da je tudi »Slovenec« izrekel to mnenje.

»Slovenec« pa se je v svojem članku dotaknil tudi vesti, da se tuji živo zanimajo za blejski grad. »Slovenec« je mnenja, da te vesti ne odgovarjajo resnici in da se je on informiral na informativnem mestu, kjer se mu je reklo, da se doslej ni prijavil niti en tuj interesent. Ker smo to vest o zanimanju tujcev za blejsko dražbo objavili tudi mi, smo dolžni, da na »Slovenčev« trditve nekoliko reagiramo.

Nikakor ne dvomimo, da je »Slovenec« na mestu, na katero se je obrnil, v resnici dobil takšen odgovor. Toda s tem še ni rečeno, da je to mesto tudi edino kompetentno o tem vprašanju. So tudi še druga mesta, kjer se morejo tuji informirati in kakor se nam je z Bleda zanesljivo poročalo, so se tuji na ta mesta tudi že obrnili. Tako je po Bledu precej na široko znano, da se zanima za blejsko dražbo neki italijanski koncern in pozitivno vemo, da je ta vest prodrla tudi v Ljubljano. Z Bleda pa se nam ponovno zatrjuje, da se še neki drugi tuji živo zanimajo za blejsko dražbo. Če objektivno presojamo neke dogodke v Avstriji, zlasti pa možne

posledice avstrijsko-nemškega sporazuma, potem se pač ni čuditi, da se nekateri tuji res zanimajo za blejsko dražbo.

Sicer pa je treba reči še to. Tudi če nič ne bi slišali o zanimanju tujcev za blejsko dražbo, bi vendarle morali biti pripravljeni tudi na to eventualnost. Kajti v zadnjem hipu se najbrže ne bi moglo več preprečiti, da bi izšli kot zmagovalci iz blejske dražbe tuji. Potem nam ne bi preostalo nič drugega ko zvone-nje po toči.

Ker pa se vesti o zanimanju tujcev celo zgoščujejo in dobivajo tudi že konkretne oblike, je tem

večja naša dolžnost, da smo pripravljeni na vsako eventualnost in da ukrenemo vse potrebno, da bomo varni pred vsakim prese-nečenjem.

Mnenja smo, da je vprašanje posesti Blejskega gradu, jezera, pa tudi hotelov na Bledu za ves naš narod tako važno, da bi zane-marili svojo časnikarsko dolžnost, če se ne bi za to vprašanje zani-mali. Zato smo tudi posvetili blejskemu vprašanju vso svojo pozornost, pa čeprav drugi sloven-ski listi te potrebe niso občutili.

Prepričani pa smo, da je bilo naše postopanje pravilno in tudi potrebno!

Velik uspeh Mariborskega tedna

Že nad 45.000 obiskovalcev

Jubilejni Mariborski teden doživlja nepričakovano velik uspeh. Že takoj prvi dan je bil obisk izredno dober in je ostal tak vse nadaljnje dni. Posebno velik je bil v nedeljo, ko je bil v Mariboru gasilski dan. Za to nedeljo pričakujejo zopet, da bo obisk izredno velik, ker je zlasti v mariborski okolici zanimanje za Mariborski teden nenavadno veliko.

P iznati treba, da so se prireditelji Mariborskega tedna potrudili, da nudijo obiskovalcem čim več in tako je število razstav tako veliko, kakor še nobeno leto. Pri tem pa so vse razstave prirejene ne samo nadvse okusno, temveč tudi nazorno in poučno, da dobi

vsak obiskovalec tedna jasen vpogled v gospodarsko življenje Maribora in njegove okolice.

Novo življenje je prinesel Mariborski teden v Maribor in ulice so živahne kakor ob največjih prireditvah. Mariborčani se pač zavedajo, da je Mariborski teden njim vsem v ponos. A tudi v raz-več ilo, ker poleg številnih pouč-nih razstav nudi Mariborski te-den tudi obilico stvari za razve-drilo.

Cestitamo prirediteljem Mariborskega tedna k uspehu, ki je neo gljiv in tako velik, da je tudi po tem letošnji Mariborski teden v resnici jubilejni.

Boma in po svetu

Angleški kralj odpotuje iz Londona 10. avgusta. Po neklih vesteh bo odpotoval z letalom. Zagrebški listi pišejo, da bo obiskal tudi Plitvička jezera. Vendar pa program njegovega potovanja še ni znan. Od ministrov ga spremlja le vojni minister. Vsi drugi ministri so ostali v Angliji zaradi zelo napete zunanje-politične situacije.

Kralj Boris in njegova soproga bivata incognito v Berlinu, kjer se je morala kraljica podvreči lahki operaciji.

Na skupni konferenci voditeljev srbskega dela združene opozicije Ljube Davidovića, Joce Jovanovića in Miše Trifunovića je bilo sklenjeno, da nastopijo vse tri skupine pri občinskih volitvah skupno.

Jugoslovanski minister za telesno vzgojo dr. Rogić je bil povabljen od ministrskega predsednika

Göringa na kosilo, od zunanjega ministra dr. Neuratha pa na večerjo. Bojimo se, da bo to eden naših največjih uspehov na olimpijadi.

Za novega italijanskega poslanika v Beogradu je imenovan dose-danji italijanski poslanik v Tirani Indelli. Dosedanji beograjski poslanik Italije grof Viola di Campalto

MALINOVEC

sadni soki • marmelade

je bil imenovan za šefa protokola v zun. ministrstvu v Rimu. Tudi več drugih novih poslanikov je bilo imenovanih, med njimi grof Vincini, bivši poslanik v Etiopiji, za poslanika v Budapešti.

Licitacija za postavitve avtomatične telefonske centrale v Splitu je razpisana na dan 1. septembra v poštne ministru v Beogradu. Proračun je določen na 2 milijona dinarjev.

Belgijska vlada je načelno dovolila izvoz orožja v Španijo. Imenovan pa je poseben odbor, ki bo dajal izvozna dovoljenja za orožje.

Prvi oddelki francoskih dobrovoljcev proti španskim upornikom so prišli v Barcelono.

Najmlajši sin španskega kralja princ Juan je prišel iz Francije v Španijo ter vstopil v fašistično vojsko. Hotel je tudi odditi na fronto, pa je na prigovarjanje generala Mola ostal v Burgosu. Princ Juan velja kot španski prestolonaslednik, ker se je najstarejši sin zaradi morganatičnega zakona z neko Kubanko odpovedal vsem svojim pravicam, drugi sin pa ima hemofilijo, isto bolezen, za katero je bolehal ruski prestolonaslednik in ki nastane zbog degeneracije, povzročene zaradi porok med sorodniki.

Bolgarska vlada je odobrila načrt o elektrifikaciji južne Bolgarske. Elektrifikacija naj bi zlasti pospeševala racionalni napredek kmetijstva.

Turistični promet na francoski rivieri je silno nazadoval ter so zato mnoge tuje banke zaprle svoje podružnice v Nizzi in Mentonu.

Število večjih kavarn v Budapešti je padlo od 450 v l. 1920. na 150 v letošnjem letu. Tudi zgovoren znak velike gospodarske stiske, ki jo preživlja Budapešta.

V Budapešti so opazili, da v zadnjem času kroži med ljudmi veliko število ponarejenih madjarskih bankovcev. V zvezi s tem odkritjem je bil aretiran poveljnik madjarskih policijskih stražnikov. Windischgrätzova šola je menda padla le na preveč rodovitna tla.

V Ortebellu, približno 100 km severno zap. od Rima je nastala v tavnici za dinamit eksplozija, zaradi katere je bilo pet ljudi ubitih, cela vrsta pa ranjenih. Boje se, da so pod razvalinami tavnice še druge žrtve.

Na pol leta zopet je bila obsojena viscontessa Falkland, ker je prišla s svojo modno trgovino v konkurz. Napravila je 2000 funtov dolga in sodišče ni hotelo uvaževati njenega zagovora, da je prišla brez krivde v konkurz, ker je samo za ples, ki ga je priredila, da bi uvedla svojo hčer v družbo, izdala 675 funtov. Vendar ni modna trgovina tako lahka stvar kakor mislijo nekateri aristokrati, ki menijo, da zadostuje za trgovino, če imajo dober okus in dosti dobrih zvez. Trgovino je treba tudi znati voditi in kdor se tega ni učil, ta tega tudi ne zna.

Na Češkoslovaškem so sestavila velika premogovna podjetja posebno komisijo, ki naj prouči vprašanje proizvodnje sintetičnega bencina, to je iz premoga. Letna proizvodnja tega bencina naj bi se gibala med 25 in 30 tisoč ton. V ta namen bi se investiralo 100 milijon Kč.

Londonški mlinarji so dvignili ceno moke za 6 penijev na 31 šillingov 6 penijev za 280 funtov. Z vrečo vred se dvigne cena na 34-5 šillingov. Tri leta že ni bila v Londonu cena moke tako visoka.

VELETRGOVINA

kolonijalne in špecerijske robe

IVAN JELAČIN

Ljubljana

Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode.

Točne in solidne postrežbe!

Zahtevajte ceniki!

TRGOVCI,

kadar kupujete moko, krmila in ostale mlevske izdelke, pazite zmeraj, da dobite dobro blago. Prav po vaši želji vam ustreže trdka

JOŽE KOŠIR

VALJČNI MLIN V ŠKOFJI LOKI

ki ima v zalogi vse vrste moke in krmil.

Škofja Loka — novi slovenski srez

Postane naj tudi novo središče tuiskega prometa

Kar čudno je, da se je tako pozno uresničila stara želja Ločanov in vseh prebivalcev škofjeloškega okraja, da je postala Škofja Loka sedež samostojnega političnega okraja. Z ustanovitvijo posebne ekspoziture okrajnega načelstva v Škofji Loki je sicer bilo že priznано, da bi morala biti Škofja Loka samostojen okraj in vsa ekspozitura je bila prav za prav le nekak provizorij. Skoraj pa je že kazalo, kakor da bi hotel ta provizorij postati definitiven in minula so leta in leta, a provizorij je trajal naprej. Sedaj pa je vendar tega provizorija konec in v nedeljo teden bo Škofja Loka postala samostojen politični okraj.

Dejali smo, da je kar čudno, da se je to tako pozno zgodilo, kajti

deška šola je bila ustanovljena že l. 1627., zasebna dekleška l. 1782. Železniki so dobili svojo šolo leta 1815.

Posebno pa se je proslavil škofjeloški okraj z možmi, ki jih je dal slovenski kulturi in slovenskemu gospodarstvu. Malo je okrajev v Sloveniji, ki bi mogli navesti toliko iz njih izšlih slovenskih kulturnih in gospodarskih delavcev ko Škofja Loka. V slikarstvu, v stavbarstvu, literaturi, znanstvu, na vseh teh poljih so se izkazali škofjeločani in se uvrstili med reprezentante slovenske kulture.

Zato pa je tudi prav, da je dobila Škofja Loka svoj srez, da bo mogla sedaj v še večji meri izkoristiti vse svoje naravne prednosti in nadarjenost svojega prebi-

Dolenc, Hajnrihar in Hafner. Tako je industrija vsaj deloma rešila gospodarstvo škofjeloškega okraja.

Pravo pomoč pa more dati škofjeloškemu okraju edinole

tujski promet.

Ves škofjeloški okraj s svojima divno lepima dolinama je kakor ustvarjen za tujski promet. Dobre zveze z Ljubljano in z Gorenjsko omogočajo hiter dostop v te kraje, ob Sori je najlepša prilika za kopanje, naravne krasote pa povsod tako izredne, kakor jih more celo pregovorno lepa Slovenija pokazati le malo. Ni čuda, da so si ustvaritelji slovenske moderne v slikarstvu izbrali baš škofjeloški okraj za svoj Barbizon. In kdor je bil enkrat v Sori in v tem divnem planinskem kraju občudoval lepoto prirode, se divil lepim in snažnim hišam, prijetno govoril z nad vse prijaznimi ljudmi, temu ostane to bivanje pač v nepozabnem spominu.

Da pa bo mogla Škofja Loka res turistično oživeti, ji je treba pomagati, da bo za tujski promet tudi v vsakem pogledu dorasla. Tako potrebuje Škofja Loka nujno moderen in velik hotel, v vseh krajih obeh dolin je treba poskrbeti za dobra prenočišča, treba je zgraditi cesto iz Železnikov na Bohinj, treba zgraditi še več kopališč ter okraj usposobiti za tujski promet tako, da bo v resnici to, kar more biti po svojih naravnih pogojih — pravi raj za tujece.

Upajmo, da bo sedaj, ko bo Škofja Loka samostojen okraj, ta velika naloga tudi postopoma dosežena. Ne samo škofjeloškemu okraju bo to v korist, temveč vsej Sloveniji in vsej Jugoslaviji, ki bosta od večje gospodarske aktivnosti Škofje Loke imeli tudi svoj večji gospodarski dobiček. Pozabiti pa tudi ne smemo, da naval tujih turistov v Slovenijo stalno narašča in da ne bo dolgo, ko ne bodo prenapolnjeni tujece le Bled,

Radovljica, Lesce, temveč tudi vsi kraji do Kranja in še južneje od njih. Ves ta novi dotok tujcev pa bomo izgubili, če ne bomo pravočasno poskrbeli, da bo imel tujece v vseh naših krajih to, kar zahteva.

Eno glavnih naših turističnih središč mora postati Škofja Loka in z ustanovitvijo samostojnega sresa v Škofji Loki naj se ta nova doba Škofje Loke tudi začne!

Škofja Loka v 2. polovici 17. stoletja

le malo okrajev je v Sloveniji, ki bi bilj tako zaključena enota, kakor je škofjeloški okraj. Le malo okrajev pa je tudi, ki bi skozi stoletja tvorili eno politično celoto in gospodarsko enoto, kakor škofjeloški okraj. Brižinski škofje, ki so bili od 10. pa do začetka 19. stoletja gospodarji tega okraja, so po pravici smatrali škofjeloški okraj za eno svojih najlepših zaokroženih enot, ki je tudi po svoji donosnosti prekašal vsa njihova druga posestva. Ni čuda, da je brižinskega škofa zadela kap, ko je slišal l. 1803., da mu je država vzela to najlepše njegovo gospodstvo.

Vse vzroke pa je tudi imel brižinski škof, da mu je škofjeloško gospodstvo priraslo tako k srcu. Od nekdanj je bila v Škofji Loki razvita trgovina, saj je ležala Škofja Loka ob cesarski cesti in posredovala trgovino med Avstrijo in Italijo. V Italijo so vozili po Poljanski dolini platno in druge proizvode, iz Italije pa uvažali razne italijanske pridelke in izdelke. V Gorici, Vidmu in celo v Milanu so imeli takrat trgovci iz škofjeloškega okraja svoje podružnice. Pri tem živahnem trgovskem prometu pa je cvetel tudi posel prevoznikov. »Parizarji« so vozili na vse strani in dali zasluška gostilničarjem in obrtnikom. Na visoki stopnji pa je bil od nekdanj tudi škofjeloški obrt, trdno organiziran v svojih cehih in skrbno čuvajoč svoje pravice, a tudi svoje lepe tradicije. Tako je bila Škofja Loka skozi stoletja ena naših prvih mest, ki si je zato tudi že pod cesarjem Maksimilijanom l. 1497. pridobila vse mestne pravice in tudi svojega sodnika.

Pri tako lepem gospodarskem razmahu je Škofja Loka naravno tudi kulturno zelo napredovala. Najstarejši slovenski spomeniki, brižinski spomeniki, ki jih je dal napisati škof Abraham koncem 10. stoletja, so nastali na škofjeloških tleh. A tudi najstarejši slovenski dramatični tekst izhaja iz Škofje Loke ter izvira iz l. 1721. nastalih Pasijskih iger, ki so jih ob priliki škofjeloške razstave tako lepo obnovili pretekli teden. Tudi v solstvu more Škofja Loka pokazati daleč nazaj na lepe uspehe. Prva

valstva. To je tem bolj potrebno, ker današnji gospodarski položaj Škofje Loke kljub vsej marljivosti njenega prebivalstva nikakor ni zaviden.

Predvsem počiva vsa lesna trgovina in industrija, ki je glavno bogastvo škofjeloškega okraja. Ta kriza pritiska ves okraj in zato je kljub vsej agilnosti Ločanov padlo število davčnih zavezancev. Leta 1934. jih je bilo še 247, l. 1935. pa le še 238. Kljub temu pa je davkarija dvignila davčno odmero in čeprav se je število davčnih zavezancev znižalo za 6%, je davčna odmera narasla od 1.002.600 na 1.029.170 din, da je narasla obremenitev posameznega davčnega zavezanca od 4059 na 4324 din.

A tudi trgovina in obrt preživljata danes težke čase. Na eni strani se širijo vedno bolj prodajalne velepodjetji, na drugi strani se mora umikati obrt konkurenci tujih industrij. Se v letih 1927 do 1929 je bilo v Škofji Loki okoli 60 čevljarjev, danes jih je le še 30. Glavnikarstvo je nekoč v Škofji Loki cvetelo, danes le še nekaj obrtnikov komaj najde skromen zasluček v tem obrtu. Prav tako je nazadovalo čipkarstvo. Pred vojno je bilo še 60 trgovin s čipkami, danes jih je le 10, ker ne gredo več čipke v tej meri na Dunaj, kakor preje. Zelo pa je bila udarjena Škofja Loka, ker je bila Goriška odtrgana od Jugoslavije. V Cerkno, Idrijo ter v vso soško dolino je Škofja Loka dobavljala svoje blago, sedaj pa je ta trg za njo izgubljen, a drugega nadomestnega trga ni. Prav tako ne da več onega zasluška ko nekdanj žebjarški obrt in plavžarstvo. Železne oknice v Železnikih samo še spominjajo na nekdanje lepše čase.

Nekoliko se je zboljšal gospodarski položaj Škofje Loke v zadnjem času zaradi tu nastalih novih industrij. Tu je omeniti predvsem veliko tvornico klobukov »Šešir«, nadalje tovarno vodnih turbin G. F. Schneider, edino tovarno te vrste v Jugoslaviji, najnovejšo tekstilno tvornico Brumen & Thaler, ki ima tudi to veliko zaslug, da zaposluje edino domače ljudi, tovarno posteljnih odevi Thaler ter mogočne lesne industrije

Koristiš
samo sebi, le zase
prav storiš
če moko znamke

TRATA
č i m p r e j e
naročiš

TRATA MLIN
družba z o. z.

ŠKOFJA LOKA

kolodvor

TELEFON

ŠTEV.

1

Tekstilna tovarna Brumen & Thaler v Škofji Loki

L. 1934 v Škofji Loki ustanovljena tekstilna tovarna Brumen & Thaler je edina škofjeloška tekstilna tovarna. Posebej pa je treba naglasiti, da je ta tovarna tudi ena tistih redkih industrij v Jugoslaviji, ki zaposluje izključno le domače moči. Od delavca do poslovodij so vsi nameščenci sami domačini, sami naši ljudje. Zato je tovarna Brumen & Thaler za Škofjo Loko in ves njen okraj ne le velikega gospodarskega, temveč tudi socialnega pomena. Zlasti danes, ko počiva delo v lesni industriji, ki je glavni vir zasluška teh krajev.

Druga velika prednost tekstilne tovarne Brumen & Thaler je v njeni moderni in nad vse praktični opremitvi ter v njeni vzorni organizaciji dela.

Tovarna je razdeljena v tri obrate, in sicer: v tkalnico, apreturo in barvarno. V vseh treh oddelkih skrbe najmodernejši stroji, dobro vodstvo obrata ter marljivo delavstvo, da se izdelujejo le izdelki, ki v vsakem pogledu ustrezajo zahtevam časa in ki se cenijo zbog svoje dobre kakovosti.

Glavno delo tovarne je tkanje bombaža in mereriziranje tkanine, kar oplemeniti bombažne tkanine in postanejo te zaradi mereriziranja tudi odpornejše.

Ceprav je tovarna Brumen & Thaler še mlada in nova, je njen

uspeh vendarle že popolnoma zagotovljen. Ta uspeh se tudi vidno veča, ker se tovarna na vsem domačem trgu vedno bolj uveljavlja, pa čeprav je zlasti sedaj konkurenca v tekstilni stroki posebno ostra.

Porodne produkcijske težkoče, ki pač niso prihranjene prav nobeni tovarni, je tovarna Brumen & Thaler že popolnoma premagala in danes se dela v tej tovarni ko v starem in popolnoma vpeljanem podjetju. Po svojih izdelkih se ta edina škofjeloška tekstilna tovarna od njih itak nič ne razlikuje.

Industrija odevi in vate R. Thaler v Škofji Loki

Druga važna, toda že starejša industrija Škofje Loke, je tovarna posteljnih odevi in kartirane vate R. Thaler. Podjetje je bilo ustanovljeno že l. 1928 ter se je dobro uveljavilo v kratkem času kljub svojem manjšemu obsegu v kratki dobi v vsej naši državi. Posebno v zadnjem času raste odjem podjetja stalno, da je moralo v zadnjem času zgraditi nova skladišča in nove poslovne prostore. Ta napredek podjetja celo v času splošne krize, priča pač najbolj prepričljivo o dobroti njegovih izdelkov. In dobra kakovost izdelkov je tudi geslo podjetja!

Potečnik Janko:

Iz starih, dobrih časov

Razvoj trgovine in obrta datira že od trinajstega stoletja, in sicer od takrat, ko so bile Loki priznane mestne pravice. Že Valvazor piše, da so se Ločani zelo pečali s platnarstvom in sukanjem, katero blago so izvažali v sosednjo Italijo in tudi Nemčijo. Tudi kupčija z živino, posebno s konji, je bila zelo razvita in umevno je, da je pri tej kupčiji uspeval zlasti tudi gostilničarski obrt. Razni cunfiti, od katerih trije še danes obstajajo, so dokaz, da se je tudi obrtništvo povoljno razvijalo, ki je imelo gotovo boljše čase, kakor jih ima danes v času industrializacije. Poleg obrta in kupčije z živino je samo ob sebi umevno, da se je tudi trgovina zelo povoljno razvijala, kajti Loka je ležala ob glavni prometni žili, ki je vezala Dunaj z Italijo. Ugodna lega kraja in pa razne svoboščine, ki jih je uživalo takratno prebivalstvo pod vodstvom brižinskih škofov, so prinašale obilo koristi in dobičkaželnem mnogo zasluška. Zelo razviti so bili tudi umetnostni obrti, a tudi slikarstvo, kiparstvo in stavbarstvo, ki pa niso bili omejeni samo na domač kraj, temveč so bili škofjeloški umetniki znani po vsem Kranjskem, Stajerskem, Koroškem in Hrvaškem.

Vse čase, tja do otvoritve Južne in Gorenjske železnice, so imeli

Ločani zlate čase. Strah pred železnico, da jim bo odnesla zasluček in pripeljala izdelke drugih, jih je oslepil, da so bili proti novi železnici. To tem bolj, ker so že videli, kako je Južna železnica iztrebila z naših cest voznike, ki so bili zelo dober vir dohodkov Škofje Loke. Radi tega niso dovolili, da bi se izpeljala Gorenjska železnica v neposredni bližini Škofje Loke; temveč so si želeli postajo čim dalje proč od mesta, češ: »bodo vsaj vozniki še nekaj zaslužili z dovozom na kolodvor«. Tudi znane živinske sejme so izpustili iz rok, kateri so se preselili v bližnji Kranj, kjer je ostal dobiček na izpitku in nakupu raznega blaga. Tako je pričela polagoma hirati trgovina in z njo tudi obrt. Le kmetijski pridelki in živina so šli še nekam v denar. Žirovski vozniki, ki so bili posredovalci med kmetom in idrijskim rudarjem, so izvažali pridelke v Idrijo, živino in meso so pa pošiljali mesarji v Trst, Opatijo, Reko in v razne druge kraje. Polagoma razvijajoča se trgovina z lesom je dala nekaj zasluška kmetu in delavcu, trgovcu sam pa je imel v začetku le bore malo od tega, kajti prebrisani Tržičani ni odnesel samo dobička, temveč večkrat tudi blago.

Svetovna vojna ni prinesla zbolj-

šanja, čeravno se je blago zelo lahko razpečevalo. Takratna in povojna konjunktura je marsikoga preslepila — otvarjati so se začele nove trgovine in obrti, ki pa niso našli novih odjemalcev, temveč so jih le odjedali svojim sovratnikom. Zapre so se meje, uvedla zaščita kmela, zapora golovine in pa sankcije so storile, da sta danes trgovina kakor tudi obrt na propadu. K temu je pripomoglo tudi sušmarstvo, ki zbog previsokih zahtev davčne uprave ne more delovati v mejah zakona.

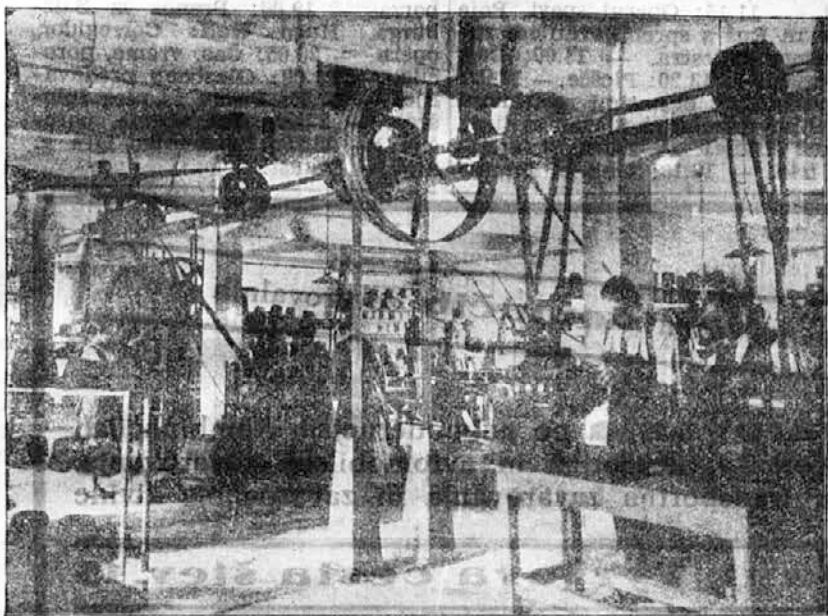
Kljub vsem tem težkim razme-

ram pa gospodarska aktivnost Ločanov ni popustila in z vztrajnostjo, ki zasluži vse priznanje, se trudi Škofja Loka, da ostane tudi v moderni dobi eno važnih središč naše obrtne, trgovinske in industrijske delavnosti. V zvezi s tem pa tudi močno kulturno središče, kar je zlasti lepo dokazala Škofja Loka s svojo obrtno-industrijsko razstavo.

Upajmo, da bo sedaj, ko je postala Škofja Loka sedež okrajnega načelstva, dosegla ta delavnost še nove ter še bolj vidne uspehe!

Tovarna klobukov „Šešir“ d.d., Škofja Loka

Ustanovljena leta 1920. od izključno domačega kapitala

Tovarna izdeluje velour in zajčevinaste klobuke kakor tudi damske tulce ter golove moške klobuke v velour, zajčevinasti in volneni kakovosti. Letno izdela približno 200.000 tulcev in 100.000 gotovih moških klobukov, kateri se razprodajajo širom naše kraljevine, dočim se damski tulci v veli-

kih količinah neposredno izvažajo. Tovarna ima lastno kartonažo, mizarstvo, strojno delavnico, livarno za oblike, barvarno ter moderno urejene oddelke za rezanje zajčjih kož, za polfabrikate in za izdelke. Zaposluje 180 delavstva in uradništva.

Uspeh I. obrtno industrijske razstave

Bolj ko vsa dolga pripovedovanja in bolj ko tudi najlepše napisani članki kaže I. obrtno-industrijska razstava, kako važno gospodarsko središče je Škofja Loka. Tu na razstavi vidi vsak obiskovalec, kaj vse izdelujeta Škofja Loka in njen okraj, obenem pa se tudi mora takoj prepričati, da so ti izdelki kvalitetni, da nič ne zastajajo za drugimi, ki se izdelujejo v večjih in bolj znanih središčih. Za gospodarski pomen Škofje Loke je njena I. razstava naravnost demonstracija ad oculos.

Pa tudi za vse druge, ki jim ni bila dana prilika, da bi videli lepo škofjeloško razstavo, jim bo že seznam razstavljalcev in njih izdelkov jasno povedal, da se Škofja Loka tudi v teh žalostnih časih krepko udejstvuje in da bi zato že davno premagala krizo, če bi bilo to odvisno samo od nje. Tako pa so te razmere krive, če ne more doseči Škofja Loka še večjega razmaha in če more vsa vztrajna marljivost prebivalcev doseči le to, da je bila kriza vsaj nekaj omiljena, ne pa tudi odpravljena.

Pa vrnimo se k obrtno-industrijski razstavi in njenim razstavljalcem, ki jih moremo tu le na kratko omeniti, ne pa tudi posebej oceniti posamezne od njih razstavljene predmete. Zadržimo naj, če omenimo, da so razstavo obiskali tudi mnogi odličniki in da so vsi brez izjeme prirediteljem k moralnemu uspehu razstave čestitali.

Vseh razstavljalcev je 120, za škofjeloški okraj in občino Ziri prav impozantno število. Razstavlja: uršulinska mešč. šola, drž. mešč. šola, obrtno-nadaljevalna šola, banovinska mlekarška šola, sodarska zadruga Češnjica, žebjarška zadruga Kropa, čipkarski šoli Železniki in Ziri, industrijska podjetja: Schneider, Thaler, Heinrich, Škofjeloška tekstilna tovarna Brumen-Thaler, tovarna klobukov „Šešir“, Združenje obrtnikov Ziri in Združenje krojačev in krojačice Škofja Loka. Poseben oddelek v razstavi tvori kulturno-zgodovinska celovska razstava. Na razstavi so nadalje zastopani domači obrti: pečivo, leseni izdelki, pletarstvo in košarstvo ter tkalstvo. Pozornost vzbujajo izdelki, ki so jih razstavili, mizarji, kovači, kolarji, mesarji, peki, strugarji, vodovodni inštalaterji, čevljarji, usnarji, torbarji, dežnikar, vrtnar, fotograf, mlinarji, pilar, vezilja, urar, brivec, glavnikar, sedlar, knjigovezi, klobučar, slaščičarji in končno oddelek, posvečen gostinskim obratom.

Zasluga, da je I. obrtno-industrijska razstava tako lepo uspela in da je njen moralen uspeh popoln, gre odboru razstave, katerega predsednik je g. Lovro Planina, njegov namestnik Jože Kavčič, tajnik Pavel Okorn, blagajnik pa Jože Čadež. Odbor je začel s pripravami že pred enim letom in zato ima tudi škofjeloška razstava značaj solidnosti.

S priznanjem pa je treba tudi omeniti, da je našel razstavni odbor povsod, kamor se je obrnil, za svoje težnje iskreno in toplo razumevanje. Na prvem mestu je tu treba omeniti bansko upravo

ter je ban dr. Natlačen tudi prevzel pokroviteljstvo nad razstavo. V reprezentančnem odboru pa so poleg vseh lokalnih faktorjev, zastopnikov uradov, šol, obrtniških združenj in gospodarskih organizacij, tudi:

Ivan Jelačin, bivši predsednik Zbornice za TOI, Ivan Mohorič, gl. tajnik Zbornice za TOI, in dr. Pretnar, tajnik Zbornice za TOI.

kanonik in dekan Matija Mrak, komandant I. pl. pešpolka Ivan Markulj in drugi.

Obisk razstave je bil presenetljivo dober. Dosedaj je bilo obiskovalcev 5200, poleg tega je obiskalo razstavo 1200 otrok in dijakov, 800 vojakov, torej skupno 7700 obiskovalcev. Poleg pokrovitelja in članov reprezentančnega odbora so obiskali razstavo še naslednji odličniki: kraljevi namestnik dr. Petrovič s soprogo, bivši minister dr. Šverljuga s soprogo, dvorna dama gospa Tavčarjeva, minister dr. Krek, načelnik min. trgovine dr. Lazarevič, monsignor dr. Steška. Razstavo pa so obiskali tudi številni tujci, tako iz Beograda, Zagreba, Dunaja, Sušaka, Dubrovnika, Sarajeva, Subotice, Osijeka, Reke itd.

Ze to dokazuje, da je razstava v resnici doživela popoln uspeh in da je dosegla to, kar je bila njena

namera, da dvigne ugled obrtniškega stanu in da mu pribori pravo veljavo v gospodarstvu in v družbi, hkrati pa tudi, da pokaže Sloveniji gospodarsko in kulturno pomembnost Škofje Loke in njenega okraja.

V zvezi z obrtno-industrijsko razstavo pa so škofjeločani vprizorili tudi staro škofjeloško pasionsko procesijo pod vodstvom dr. Tineta Debeljaka in režijo Pavla Okorna. Strikrat je bila uprizorjena in imela nad 4000 ljudi. Pač uspeh, ki je za majhno Škofjo Loko izreden.

Končno pa moramo še opozoriti na lepo spominsko knjigo »Škofje Loka in njen okraj«, ki jo je izdal in založil razstavni odbor, uredila pa dr. Rudolf Andrejka in prof. France Planina. Jasno in pregledno je podana v knjigi vsa zgodovina Škofje Loke, njenih obrtov ter njenega gospodarskega in kulturnega pomena. Dr. Tine Debeljak pa je dodal še knjigi izrpen seznam vseh onih sinov okraja, ki so bili med izoblikovalci in ustvaritelji slovenske kulture.

Tako je Škofja Loka s svojo razstavo in s svojimi prireditvami ter svojo spominsko knjigo dokazala, da je njena dola k občini slovenski kulturi in h gospodarskemu napredku slovenskega naroda tako velika, da je že davno zaslužila, da postane tudi svoj srez. To se je sedaj zgodilo in upamo, da se s tem začenja tudi lepša doba Škofje Loke in njenega okraja.

Obrtnost loškega okraja

Iz izvrstnega članka prof. Planine v spominski knjigi o Škofji Loki posnemamo nekaj podatkov o obrtnosti loškega okraja v povojnih letih.

V vsem loškem okraju in v žirovski občini je bilo v začetku letošnjega leta 716 obrtov, med njimi 142 prostih, 365 rokodelskih in 209 koncesioniranih, od slednjih 115 gostilniških.

Med rokodelci je bilo 106 čevljarjev, 50 mizarjev, 43 krojačev, 29 šivilij, 21 mesarjev, 18 kolarjev, 17 pekov, 14 sedlarjev, 10 ključavničarjev, 7 kleparjev, 6 orodnih kovačev, 5 brivcev in 5 strojarjev. Poleg tega so vpisani v obrtne registre še 4 fotografi, 4 usnarji, po 3 glavnikarji, slaščičarji, slikarji, urarji in žebjarji, po 2 klobučarja, knjigoveza in kotlarja ter po 1 dežnikar, mehanik, pilar in sodar, skupno torej 27 različnih vrst rokodelcev.

Od prostih obrtov je bilo 46 mlinarjev, 39 žagarjev, 24 izdelovalcev čipk, pletenin in vezenin, 12 avto-prevoznikov, 10 opekarjev, 4 izdelovalci zabojčkov za čevlje, 3 žagarji drv na elektriko, 2 izdelovalca žganja in likerja, po 1 likar, plakater, šivalec odevi in izdelovalec lesenih delov za stole, skupno torej 12 vrst prostih obrtov.

Med gostilniškimi obrati je bilo 113 gostiln, krčem, vinotočev in pivotočev, 1 kavarna in 1 ljudska kuhinja.

Ostali koncesijski obrti so bili razdeljeni na: 44 podkovskih kovačev, po 12 tesarjev in zidarjev,

6 krovcev, po 3 kamnoseke, soda-vičarje in kino-podjetnike, po 2 krovnikarja, instalaterja, pogrebna zavoda in vodnjakarja, po 1 izvoščaka, konjača in izdelovalca kisa — skupno 14 vrst koncesijskih obrtov.

Po svetovni vojni so se obrti zelo lepo razvijali vse do l. 1930, ko se je število obrtov dvignilo le neznatno, po l. 1933. pa je nastal velik padec. Do leta 1928. se je povečalo število obrtnikov povprečno za 28 na leto, l. 1918. celo za 59, nato pa le malenkostno in doseglo l. 1933. višek. Nato pa se je začel padec in samo l. 1934. je bilo več objavljenih ko prijavljeni 73 obrtov. Danes je število obrtnikov manjše ko leta 1927.

KLIŠEJE

vseh vrst po fotografijah, ali risbah izvršuje najsolidnejše klisarna ST-DEU LJUBLJANA DALMATINOVA 13

Okrajna hranilnica in posojilnica V ŠKOFJI LOKI

registrirana zadruga z neomejeno zavezo

sprejema nove vloge in jih obrestuje zaenkrat po 3% brez odbitka rentnega davka.

Vse hranilne vloge, ki so bile vplačane po 15. februarju 1935, se smatrajo kot nove vloge ter se na vsakokratno zahtevo izplačajo brez omejitev.

Uradne ure so vsak delavnik od 8. do 12. in od 15. do 17. ure

Tovarna strojev G. F. Schneider, Škofja Loka

Je to edino podjetje te vrste v naši državi in je bilo ustanovljeno l. 1922. Izdeluje kot specialiteto širom vse Jugoslavije znane in priznane prvovrstne vodne turbine. Tovarna je najmoderneje urejena in pri normalnem obratovanju zaposluje 30-40 delavcev. Dosedaj je tovarna konstruirala in montirala nad 300 turbinskih naprav za pogon hidro-električnih central, tovarn, mlinov, žag itd. Vse te brez razlike kar najracionalneje izkoriščajo vodno moč.

Posebno je treba omeniti, da je tvrdka Schneider zadnji čas začela izdelovati stroje za hlajenje za vsakovrstno potrebo. Stroji delujejo precizno in po izjavi strokovnjakov ne zaostajajo od inozemskih proizvodov. Vsekakor je treba pozdraviti ta korak, da tudi v tem pogledu ne bomo več odvisni od tujine. Tovarna nabavlja vse potrebne surovine v tuzemstvu ter zaposluje tudi izključno le domače strokovne moči. Je torej naše čisto domače podjetje, kar ga še posebej priporoča.

PLETENINE

Po razprodajno znižani ceni pošiljam po pošti pakete raznih pletenin od 10 do 20 kg. Cenjeni gosp. trgovci, zahtevajte tako pošiljko na ogled, nakup je ugoden

Anton Savnik, Škofja Loka

Banovinska mlekarška šola v Škofji Loki

izdeluje najbolj znane vrste trdih in mehkih sirov ter surovo maslo v najboljši kvaliteti. Cene zmerne Postrežba solidna in promptna

RUDOLF ZIHERL

ŠKOFJA LOKA

Veletrgovina špicerije, koloniale in deželnih pridelkov

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Skrobji in svetloilika srajce, ovrtnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

TOVARNA JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6, Selenburgova ul. 3.
Telefon št. 22-72.

Tržna poročila**TRŽNE CENE V CELJU**
dne 1. avgusta 1936.

Govedina: 1 kg volovskega mesa od 6-10 din, 1 kg kravčega mesa 6 din, 1 kg vampov 6 din, 1 kg pljuč 5 din, 1 kg jeter 8 din, 1 kg ledvic 10 din, 1 kg loja 5 din.

Teletina: 1 kg telečjega mesa od 10-12 din, 1 kg jeter 10 din, 1 kg pljuč 8 din.

Svinjina: 1 kg prašičjega mesa od 12-14 din, 1 kg pljuč 7 din, 1 kg jeter 8 din, 1 kg glave 7 din, 1 kg parkljev 6 din, 1 kg slanina domače 14 din, 1 kg slanina hrvaške 14 din, 1 kg slanina soljene 15 din, 1 kg slanina na debelo din 13-50, 1 kg sala 15 din, 1 kg suhe slanine 18-20 din, 1 kg masti 14 do 15 din, 1 kg šunke 17 din, 1 kg prekajenega mesa I. 16 din, 1 kg prekajenega mesa II. 14 din, 1 kg prekajenih parkljev 8 din, 1 kg

prekajene glave 10 din, 1 kg jezika 14 din.

Drobnica: 1 kg koštrunovine 8 do 10 din.

Klobase: 1 kg krakovskih 20 din, debrecinskih 18, hrenovk 20, safalad 18, posebnih 20, tlačenk 16, polsuhih kranjskih 26, suhih kranjskih 30, 1 komad kranjske klobase 3-4 din, 1 kg braunšviških 10 din, 1 kg salami 42-60 din.

Perutnina: 1 kos, piščanec od 8-15 din, 1 kokoš 18-25 din, 1 petelin 20-28 din, 1 raca 10 din, 1 gos 25 din, 1 domači zajec 5-10 dinarjev.

Mleko, maslo, jajca, sir: 1 liter mleka 1-75 do 2 din, 1 liter kisle smetane 12 din, 1 kg surovega masla 22 din, 1 kg čajnega masla 26 do 28, 1 kg masla 20-22, 1 kg bohinskega sira 24-28, 1 kg trapistovskega sira 16-20, 1 kg polmentalskega sira 24-30, 1 kg sirčka 6, eno jajce 0-75 din.

Pijača: 1 liter starega vina 14 do 16 din, novega vina 10-12, en liter piva 10, 1 liter žganja 25 do 30 dinarjev.

Kruh: 1 kg belega kruha 4 din, polbelega kruha 3-60, črnega kruha 3-30 din, mala žemlja 0-50 din.

Sadje: 1 kg jabolk II. 4 din, 1 kg hrušk od 3-5 din, 1 kg marelic 8 din, 1 kg breskev 6-8 din, 1 kg grozdja 6 do 10 din, 1 kg orehov 8 din, 1 kg luščenih orehov 26 din, 1 kg češpelj 6 din, 1 kg suhih češpelj 9-10 din, 1 kg suhih hrušk 8 din, 1 kos limone 1 din, 1 liter

malin 2-50 din, 1 liter borovnic 1-50 din.

Specerijsko blago: 1 kg kave Portoriko 78 din, Santos 54, Rio 44, 1 kg pražene kave od 56-98 din, 1 kg čaja 90-130 din, 1 kg kristal belega sladkorja 14 din, 1 kg sladkorja v kockah 15-50 din, v prahu 16 din, 1 kg medu 18 din, 1 kg kavne primesi 17 din, 1 kg riža od 5-50 do 12 din, 1 liter namiznega olja 13 din, olivnega olja 16-30, bučnega olja 14, 1 liter vinskega kisa 4 din, navadnega kisa 3, en liter petroleja 7 din, spirita denat. 11 din, 1 kg soli morske 2-75 din, komene 3, 1 kg celega popra 38 din, mletega popra 40, 1 kg paprike 24, 1 kg sladke paprike 28, 1 kg testenin 7-11 din, 1 kg mila 9 do 12-50 din, 1 kg karbida 8-50, 1 kg kvasa 32-36 din, 1 kg marmelade 10-28 din, 1 kg sode za pranje 2-25.

Mleviski izdelki: 1 kg moke št. 00 din 2-50 do 3, št. 0 2-50 do 3, št. 2 2-40 do 2-75, št. 4 2-25 do 2-35, št. 5 2-10 do 2-30, št. 6 2-25 din, 1 kg ržene enotne moke din 2-75, pšeničnega zdroba 3-25, koruznega zdroba 2-3 din, pšeničnih otrobov 1-50, koruzne moke 2 din, ajdove moke 3-4, 1 kg kaše 3-50, ješprenja 3-50, 1 kg ovsenega riža 7 din.

Zito: q pšenice 170 din, rži 150, ječmena 170, ovsu 150, prosu 150, koruze 135, ajde 130, fižola 200 do 300 din, graha 1200, leče 1200 din.

Krma: q sladkega sena 45 din, polsladkega sena 40, kislega sena

35, slame 30 din, prešana stane več 5 din.

Zelenjava in gobe: 1 kg glavnote solate din 4, 1 glava solate din 0-50 do 1 din, 1 kos din 0-50-1, 1 kg zgodn. zelja din 2, 1 kg ohrovtu din 3, 1 kg karfižola 8, 1 kg kolerabe 2, 1 kom. kolerabe 0-25 din, 1 krožnik špinatne 1-50, 1 kg paradižnikov 3-4, 1 kg kumar 1-50 do 2, 1 kg buč 1-50, 1 kg zelene paprike 4-5 din, 1 kg kumaric za vkisovanje din 6, 1 kg graha v stročju din 3, 1 kg fižola v stročju 2-2-50 din, 1 kg čebule 3, 1 kg česna 8, 1 krompirja zgodnjega 1-25 do 1-50 din.

Radio Ljubljana

Nedelja, dne 9. avgusta. 8.00: Cimermanov trio (Ivan Cimerman — harmonika, Oton Farnik — violina, Ivan Bajde — kitara). — 8.45: Čas, poročila. — 9.00: Maurice Ravel: Valček, simf. pesnitev (plošče). — 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz trnovske cerkve. — 9.45: Verski govor (p. dr. Gvido Rant). — 10.00: Koncert pevskega zbora »Sava«. — 10.45: Reproduciran citraški koncert. — 11.15: Operni spevi. Poje Marjan Rus s spremljevanjem radijskega orkestra. — 13.00: Čas, obvestila. — 13.20: Plošče. — 17.00: O poskusih z oljnatimi rastlinami in njihov pomen za Slovenijo (ing. Mikuž Franc). — 17.20: Notranjski trio. — 18.10: Gabriel Faure:

Ballada za klavir in orkester (plošče). — 18.30: Otroška ura: Kotičkov strček kramlja. — 19.00: Čas, vreme, poročila. — 19.30: Nac. ura. — 19.50: Plošče. — 20.30: Pevski koncert g. Marčeca Stjepana. — 22.00: Čas, vreme, poročila. — 22.20: Prenos iz Parkhotela na Bledu.

Ponedeljek, dne 10. avgusta. 12.00: Beethoven: Kreutzerjeva sonata v A-duru (plošče). — 12.45: Poročila, vreme. — 13.00: Čas, obvestila. — 13.15: Radijski orkester. — 14.00: Vreme, borza. — 19.00: Čas, vreme, poročila. — 19.30: Nac. ura. — 19.50: Udovičeva in Lovšetova pojeta (plošče). — 20.10: Zdravniška ura: Zdravje in sport (dr. Ivo Pirc). — 20.30: Klavirski koncert ge. Marte Osterc-Valjalove, vmes samospevi ge. Vide Valjalove. — 22.00: Čas, vreme, poročila. — 22.15: Prenos iz Berlina: Poročilo o poteku olimpijskih tekmovalanj (g. Ciril Soukal). — 22.30: Radijski orkester.

Torek, dne 11. avgusta. 12.00: Odmevi iz ruskih poljan (plošče). — 12.45: Poročila, vreme. — 13.00: Čas, obvestila. — 13.15: Koncertni plesi (plošče). — 14.00: Vreme, borza. — 19.00: Prenos iz Salzburga. Hugo Wolf: Corregidor, opera. — 20.05: Čas, vreme, poročila. — 21.00: Glasbeno predavanje. — 21.35: Pesmi za ples (plošče). — 22.00: Čas, vreme, poročila. — 22.20: Harmoniko igra g. Stanko Avgust.

„JUGOSLAVIJA“
SPLOŠNA ZAVAROVALNA DRUŽBA

je ena največjih domačih zavarovalnih družb

Sklepa življenjska zavarovanja po najmodernejših kombinacijah in najkulantneje tudi požarna, vlomska, nezgodna in avtomobilska zavarovanja, zavarovanja proti razbitju stekla, transportna zavarovanja in zavarovanja živine

Ravnateljstvo za Dravsko banovino v Ljubljani, Tyrševa cesta števil. 15

Pozor trgovci!

Oglejte si specijalno izbiro damskih in otroških predpasnikov na veliko pri

F. I. GORIČAR

LJUBLJANA, SV. PETRA CESTA 29

Damski kreton predpasnik od Din 13- dalje
Damski klot predpasnik od Din 19- „
Otroški kreton predpasnik od Din 10- „

CENE SE RAZUMEJO SAMO NA VELIKO

Na zalogi tudi vse vrste boljših predpasnikov iz listra, kloba, ripsa, batista in šifona. Moške črne in bele halje. Damske in dekliške klothalje v vseh velikostih

Pneumatika**DUNLOP**

MADE IN ENGLAND

je najboljša

ZASTOPSTVO:

A. Adamič & Co.

Ljubljana, Igriška ul. 3

Telefon 32-86

L. M. Ecker sinova

- Splošno kleparstvo
- leso-cementne strehe
- strelovodne naprave
- vodovodne inštalacije

Slomškova ulica 4

TELEFON 29-33

Širite »Trgovski list«!

Najmodernejši aparat

za trajno ondulacijo sem prejel. Uspeh dela nenadkriljiv. Brez žic, brez elektrike. Krasna in trpežna frizura

FRIZERSKI SALON FRANCHETTI Engelbert

NOVO VODSTVO

Tyrševa cesta 20, vis-à-vis kavarne »Evropa«.

Nakup naših izdelkov z znamko EF-KO Vam jamči za stalen porast

Vašega prometa

MODNE PLETENINE INTERLOK-trikot-PERILLO

F. KOS**LJUBLJANA, Zidovska ul. 5****JESENSKI LIPSKI VELESEJEM 1936**

od 30. avgusta do 3. septembra

60% popusta na nemških državnih železnica: po železnica drugih držav znatne olajšave

Vse informacije daje častni zastopnik lipskega velesejma:

Ing. G. TÖNNIES, Ljubljana

Tyrševa (Dunajska) c. 33

Telefon 27-62

in Zvanični biro Lajpciškog Sajma, Beograd, Knez Mihajlova 33

Javna skladišta

družba z o. z.

Ljubljana, Tyrševa cesta 33

od ministrstva trgovine in industrije koncesionirani obrat

Obrat javnega skladišča

nudi trgovcem in industrijalcem možnost skrbnega shranjevanja njihovega blaga in posreduje podeljevanje posojil na vskladiščeno blago * V javnem skladišču vskladiščeno blago je **prosto občinskih uvoznih davčnin**, dokler se iz skladišča ne uvozi v rajon občine Ljubljane * Na razpolago je tudi posebno carine prosto skladišče * Zveza po industrijskem tiru z ljubljanskim glavnim kolodvorom * Telefon št. 28-66

„Slavija“

Jugoslovanska zavarovalna banka v Ljubljani

Gospodska ulica 12, telefon števil. 2176, 2276.

Podružnice: Beograd, Zagreb, Sarajevo, Osijek, Novi Sad in Split